

LEKCE 62: PROROK ELÍŠA 2

Biblický text k lekci: 2. Královská 5 – 8 a 2. Královská 13,14-21

Cíle lekce:

- dítě vlastními slovy převypráví příběh o uzdravení Námana
- dítě jmenuje zázrak Elíši u řeky Jordán
- dítě popíše, jak Bůh chránil Elíšu, když na něho přijeli zaútočit Aramejci
- dítě řekne, jak Bůh zachránil Izraelce při obléhání Samaří a kdo přinesl dobrou zprávu o porážce Aramejců do města
- dítě si uvědomuje, že Bůh má moc zachraňovat i tam, kde my nevidíme východisko
- dítě ví, že i ono má místo v Božím plánu a může se stát Božím nástrojem ku pomoci druhým
- dítě poznává Boží milosrdenství, které platí i pro Boží nepřátele
- dítě si uvědomuje, že za neposlušnost přichází trest, který však nemá člověka zničit, ale vést ho k pokání a k poznání Boha

Klíčové verše:

2. Královská 5,3: „Děvčátko řeklo své paní: „Kdyby se můj pán dostal k proroku, který je v Samaří, ten by ho jistě malomocenství zbavil.“

2. Královská 6,17: „Potom se Elíša modlil: „Hospodine, otevři mu prosím oči, aby viděl!“ Tu Hospodin otevřel mládenci oči a on uviděl horu plnou koní a ohnivých vozů okolo Elíši.“

2. Královská 7,6-7: „Panovník totiž způsobil, že Aramejci uslyšeli ve svém táboře zvuk vozů, zvuk koní, zvuk velikého vojska. Řekli si mezi sebou: „Hle, izraelský král najal proti nám chetejské a egyptské krále a ti na nás táhnou. Za setmění se dali na útěk. Opustili své stany, koně a osly i tábor tak, jak byl, a utekli, aby si zachránili život.“

Filipským 2,15: „Abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm sviťte jako hvězdy, které osvěcují svět“

Biblická fakta:

Vojevůdce aramejského krále Náman onemocněl malomocenstvím. Izraelská holčička, která byla zajata a sloužila Námanově ženě, poradila Námanovi, aby vyhledal proroka žijícího v Samaří. Náman píše izraelskému králi, kde ho žádá o uzdravení, ten to bere jako provokaci (přece nemůže uzdravovat). Elíša mu ale řekne, ať ho pošle za ním. Pak přikáže Námanovi, aby se 7x umyl v Jordánu. Náman nejprve nechce (čekal nějaké velké zázraky), ale jeho služebníci mu řeknou, ať to zkusí. Je uzdraven. Chce dát Elíšovi mnoho darů, ale on je odmítne.

Mládenec Elíši Gechází si pro sebe chce vzít část z darů Námana, tak za ním běžel. Vzal si 2 talenty stříbra a dvoje sváteční šaty. Gechází to před Elíšou ukryl, ale Elíša to poznal skrze Ducha Božího a Hospodin Gecházího ranil malomocenstvím.

Proroctví žáci si rozšiřovali svůj příbytek a káceli proto stromy u řeky Jordán. Jednomu sklouzla sekyrka z topůrka rovnou do řeky. Byla vypůjčená. Elíša hodil dřevo do vody ve směru, kam padla, a ona vyplavala.

Elíša znovu a znovu varuje izraelského krále před Aramejci, prozrazuje jim, kde se ukrývají. To aramejského krále rozčílil a vytáhne přímo proti Elíšovi, obklíčí ho s vojskem. Když Elíšův sluha vidí, že jsou obklíčeni, dostane strach, Elíša mu však otevře zrak, aby viděl, jak je Bůh chrání - okolo Elíši byla hora ohnivých koní a vozů. Elíša se modlí a Bůh oslepí aramejskou armádu. Celá armáda je zajata Izraelci a odvedena ke králi do Samaří, kde ji chtějí povraždit. Elíša však řekne, ať je nepobíjejí, protože je nezajali, ale nařídí, aby je izraelský král pohostil. Král tedy vystrojil velkou hostinu po aramejské nepřátele. Od té doby na delší čas přestaly aramejské nájezdy.

Později ale aramejský král Ben-Hadad obléhá Samaří velmi dlouho, dokonce tak, že již není co jíst a lidé pojídají vlastní děti. Král proto vyšle posla k Elíšovi, aby s tím něco udělal a pokud nebude moci, tak ho snad i nechat zabít (přece za to může Bůh!?). Elíša králi vyřídí, že už zítra bude

dostatek jídla a jeho cena bude opět normální. Královský služebník nevěří Božímu slovu skrze Elíši, za což ho brzy stihne trest.

Čtyři malomocní sedící na okraji města se rozhodnou přejít do aramejského tábora, nemají co ztratit (protože v Samaří je hlad a stejně by zemřeli). Když tam ještě za šera dorazí, zjistí, že v táboře Aramejců nikdo není, ale nechali tam všechny své věci i mnoho jídla. Nabrali si mnoho cenných věcí, schovali si to a až pak šli oznámit do města, že vojsko Aramejců zmizelo. Izraelci tak bez boje získávají zásoby Aramejců, jídlo rázem stojí zase normálně. Králova sluhu, který nevěřil Hospodinovu slovu, v bráně ušlapal dav ženoucí se za jídlem. Bůh zázračně způsobil, že Aramejci slyšeli hluk izraelských vozů a koní a strachy uprchli.

Žena, jejíhož syna Elíša dříve vzkřísil, na jeho pokyn odešla na 7 let (doba hladu) do pelištejské země. Po skončení hladu se vrátila a domáhala se u krále svých pozemků. Přišla ke králi zrovna v době, kdy mu Gecházi líčil věci, které Elíša udělal, jak mj. vzkřísil i vdovina syna. Král ji ihned dal zpět všechny majetek a to dokonce i s výnosy pole z minulosti a přidělil jí též dvořana.

Aramejský král Ben-Hadad onemocněl a Elíša se vypravil do Damašku. Král poručil služebníkovi Chazaelovi, aby se vyptal Elíši, zda se uzdraví. Elíša mu vyřídil, aby králi sdělil, že se uzdraví, i když přesto zemře a králem se stane Chazael. Když se vrátí ke králi, vyřídí mu, že se uzdraví, ale další den jej udusil pokrývkou namočenou ve vodě a stal se králem.

O řadu let později pak Elíša onemocněl. Pozval k sobě izraelského krále Jehoáše pro poslední prorocství. Má vystřelit z okna na východ "šíp Hospodinova vítězství" na znamení vítězství nad Aramem. Pak má ještě udeřit šípy o zem, král to udělá 3x, měl to ale udělat vícekrát (teď Arama porazí jen 3x). Elíša pak zemřel a byl pochován. Když pak někoho pohřbívali a uviděli hordu Moábců, tak toho člověka hodili do Elíšova hrobu - jakmile se jeho tělo dotklo Elíšových kostí, ožil a postavil se na nohy.

Pro zvědavé:

- Náman s sebou vzal asi 340kg stříbra, 70kg zlata a deset svátečních šatů
- Náman pohrdá řekou Jordán, lepší jsou přece damašské řeky Amana a Parpar
- Když Aramejci obklíčili Elíšu s mládencem, byl zrovna ve městě Dótan
- za doby hladu v Samaří stála 80 šekelů stříbra (asi 920g) a asi 0,3l holubiho trusu 58g stříbra (5 šekelů)
- malomocní si z Aramejského tábora vzali stříbro, zlato a oděvy
- za doby hladu v Samaří zůstalo jen 5 koňů

Myšlenky k 62. lekci (aplikace):

- malá holčička způsobila velkou věc - byla užitečná i v drsných podmínkách a pomohla i svému otrokáři - i ty jako dítě můžeš ukazovat na Boží zachraňující moc
- umytí v Jordánu - Bůh často jedná skrze běžné věci, ale víra umožňuje i v obyčejných věcech vidět Boží moc
- Bůh se postaral o ženu, jež se starala o Elíšu i v době krutého hladu - Pán Bůh má své děti na zřeteli a dokáže se o nás postarat, i když je těžko
- Elíša vidí ohnivé vozy - existuje duchovní svět, který často nejsme schopni vidět, ale Bůh těm, kdo mu věří a spoléhají na jeho slovo, dává ochranu, být na Boží straně znamená být na straně vítěze
- pohoštění nepřátelského vojska - Bůh jedná dobře i s nepřáteli, to je jeho podstata, zlo se nedá porazit zlem, ale jedině dobrem

- hlad v Samaří byl důsledkem za neposlušnost Izraelců - Bůh si nelibuje v trestání a vyhlazování, ale za neposlušnost je trest - i přesto nakonec projeví své milosrdenství a lid v Samaří zachraňuje "na své náklady" a zázračně, jak to umí jen on
- malomocní si nenechali dobrou zprávu pro sebe - je dobré být hlasatelem dobrých zpráv, které zvláště ve zlé době působí jako balzám na duši
- ponechání podlého Chazaela králem - Bůh dává šanci všem, i když ví, že to pokazíme - měli bychom se však této šance chopit a využít ji, ne jako Chazael, kterému šlo jen o jeho vlastní blaho

Souvislost s Novým zákonem: BOŽÍ DĚTI JAKO SVÍTÍCÍ HVĚZDY (Filipským 2,12-16)

Filipským 2,12-16: „A tak, moji milí, jako jste vždycky byli poslušní – nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti – s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. Všechno dělejte bez reptání a bez pochybování, abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm sviťte jako hvězdy, které osvěčují svět, držte se slova života, abych se vámi mohl pochlubit v den Kristův, že jsem nadarmo neběžel ani se nadarmo nenamáhal.“

Malá holčička v příběhu uzdravení Námana sehrála klíčovou roli. Služebníci taktéž. Později při obléhání Samaří to byli malomocní, kteří byli na nejnižším stupni společenského žebříčku, a přesto přinesli zásadní zprávu pro obyvatele města. U Pána Boha, dle jeho měřítek, může i „bezvýznamné“ dítě či člověk ve společnosti opovrhovaný, sehrát důležitou roli. Malá holčička ukázala na řešení problematické životní situace, na muže Božího, což byl jakýsi „zástupce Boha na Zemi“. Zasvítla do Hamanovy temnoty. V Novém zákoně jsou Boží děti přirovnávány ke hvězdám, které osvěčují svět. Ti, kdo svůj život svěřili do rukou Božích, mohou v životě počítat s nadějí, a to i tehdy, když není vidět. I když Pána Boha nevidíme na vlastní oči, máme být poslušní (holčička byla poslušná Pánu Boha a jednala jako on). Žijeme uprostřed světa, který je zkažený, plný nenávisti ke Stvořiteli, ale i přesto máme svítit druhým, tam, kde jsme, bez ohledu na to, v jaké situaci se zrovna nacházíme. Víra v Boha se neměří totiž tím, co mi z toho plyne.

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Dřep-leh-vztyk** – motiv je 7x ponoření se do Jordánu. Úkolem dítěte je 7x zopakovat „dřep-leh-vztyk“ za co nejkratší čas.
- 2. Zkácej plechovky** – motiv kácení stromů pro příbytek prorockých žáků. Úkolem je pomocí závaží na provázku shodit (podobně jako kuželky) za 1 minutu co nejvíce plechovek.
- 3. Hod dřívkem** – motiv hození dřeva Elišku do řeky Jordánu. Úkolem dítěte je hodit dřívko co nejbliže středu vyznačeného území.
- 4. Střelba z luku** – motiv je vystřelení šípu králem Jehoášem. Úkolem dítěte je co nejpřesněji trefit terč. Místo luku lze použít např. špejle s hřebíkem na konci (házíme do terče z papíru).
- 5. Leták plný věcí** – motiv sbírání věcí po aramejské armádě. Úkolem dítěte je zapamatovat si a napsat co nejvíce věcí z letáku, ideálně i s cenou.